ELŐSZÓ

Lapunk idei első számában a magyar Alföld tengersík vidékén barangolunk. Kerek évfordulója alkalmából is köszöntjük Kőszeghy Attilát, egykori főszerkesztőnket, a szakrális építmények tájolásán és az egyidejű archeomágneses adatokon alapuló régészeti és kultúrtörténeti kormeghatározás kutatójaként is ismert, Debrecenben élő és alkotó építészt. Farkas Gábor az alföldi népi építészet nyomdokain indult el a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság ikonikus épületének tervezésekor, neve mára összeforrt Kecskemét nevével. „*...munkád a környezet szeretetében, értékelésében és a szerves szemlélet érvényesítésében hozta igazi értékeit, s hozza értékeit továbbra is*” – írta róla Makovecz Imre. A Tisza-parti Szolnokon alapították meg az immár országosan is ismert Ártér Műtermet az egykori vándorépítészek, Csendes Mónika és Álmosdi Árpád. A Tabán története egyidős a várossal, a festményeken visszaköszönő, egyedi hangulatú szegénysorból mára elit lakónegyed lett. Ebben a súlyos sebeket kapó, történeti viszonyítási pontjait elveszítő épített környezetben áll a folytonosságot és frisseséget sugárzó *Tabán 10*, a műterem legutóbbi munkája. Szintén az alföldi tájhoz kötődik Buella Mónika titokzatos kertje...

Innen egy nagyobb ugrással jutunk el az afrikai Niger sík vidékére, ahol az erdélyi származású Laszlo Mester de Parajd építészt ihlették meg Kós Károly gondolatai: illeszkedni az adott környezet adottságaihoz, történelmi múltjához, kultúrájához – harcolni a „szétszórt kövek” összeszedéséért. A hazai szaksajtóban eddig méltatlanul mellőzött építész által lassan negyven éve megfogalmazott elvek mit sem veszítettek időszerűségükből. A szakma újra és újra rácsodálkozik afrikai tevékenységének nagyszerűségére, legutóbb a 2014-es milánói triennálén.

▲ Címlap:
Lakóház-oromfal, Szolnok. Építészet: Álmosdi Árpád, Csendes Mónika, Pölös István | fotó: Ártér Építészműterem Kft.

◄ Kertterv: Buella Mónika | fotó: Zajti Gábor

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2016
01

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

Kőszeghy Attila 70 | Attila Kőszeghy 70

08 Interjú Kőszeghy Attilával (Szűcs Endre)
The 70th Anniversary of Attila Kőszeghy – Interview with Attila Kőszeghy
14 Interjú Kampis Miklóssal (Buella Mónika)
Interview with Miklós Kampis
20 Tabán 10. (Álmosdi Árpád, Csendes Mónika, Pölös István) Tabán, No 10

Vándorokból mesterek | From Itinerants to Masters

26 Interjú Csendes Mónikával és Álmosdi Árpáddal (Csóka Balázs, Terdik Bálint)
Interview with Mónika Csendes and Árpád Álmosdi

Főépítészek | Master Architects

32 Farkas Gábor DLA, főépítész
Master Architects – Gábor Farkas DLA
33 Interjú Farkas Gábor főépítésszel (Erhardt Gábor)
Interview with Master Architect Gábor Farkas

44 Mester és tanítványa Budafokon (Tóth Péter, Szűcs Endre)
Master and Disciplie in Budafok
50 Papírsárkányok és manók (Bú Ella)
Kites and Elves. A Garden by Mónika Buella and Anthony Gall
54 Emlékezés Kádas Ágnesre (Ertsey Attila)
Remembering Ágnes Kádas
56 Kádas Ágnes 1948–2015 (Kálmán István)
58 Gondolatfonat az érzékelésről és a rajzolásról (Farkas Ádám)
A Train of Thought on Perception and Drawing
60 Hagyományés korszerűség
Laszlo Mester de Parajd építészete (Dénes Eszter)
Tradition and modernity. The Architecture of Laszlo Mester de Parajd
66 Hírek | News
67 Könyvajánló | Book review

A KÓS KÁROLY ALAPÍTVÁNY köszönetet mond mindazoknak, akik 2014-ben személyi jövedelemadójuk 1 százalékával támogatták. Az Alapítvány számlájára ebből a forrásból 2015-ben beérkezett 146.705 forintot a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának működtetésére fordítottuk.
Kérjük, hogy 2016-ban is támogassák idei adójukból Alapítványunk célkitűzését!
Adószámunk: 19193580-2-41

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1)322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2016. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

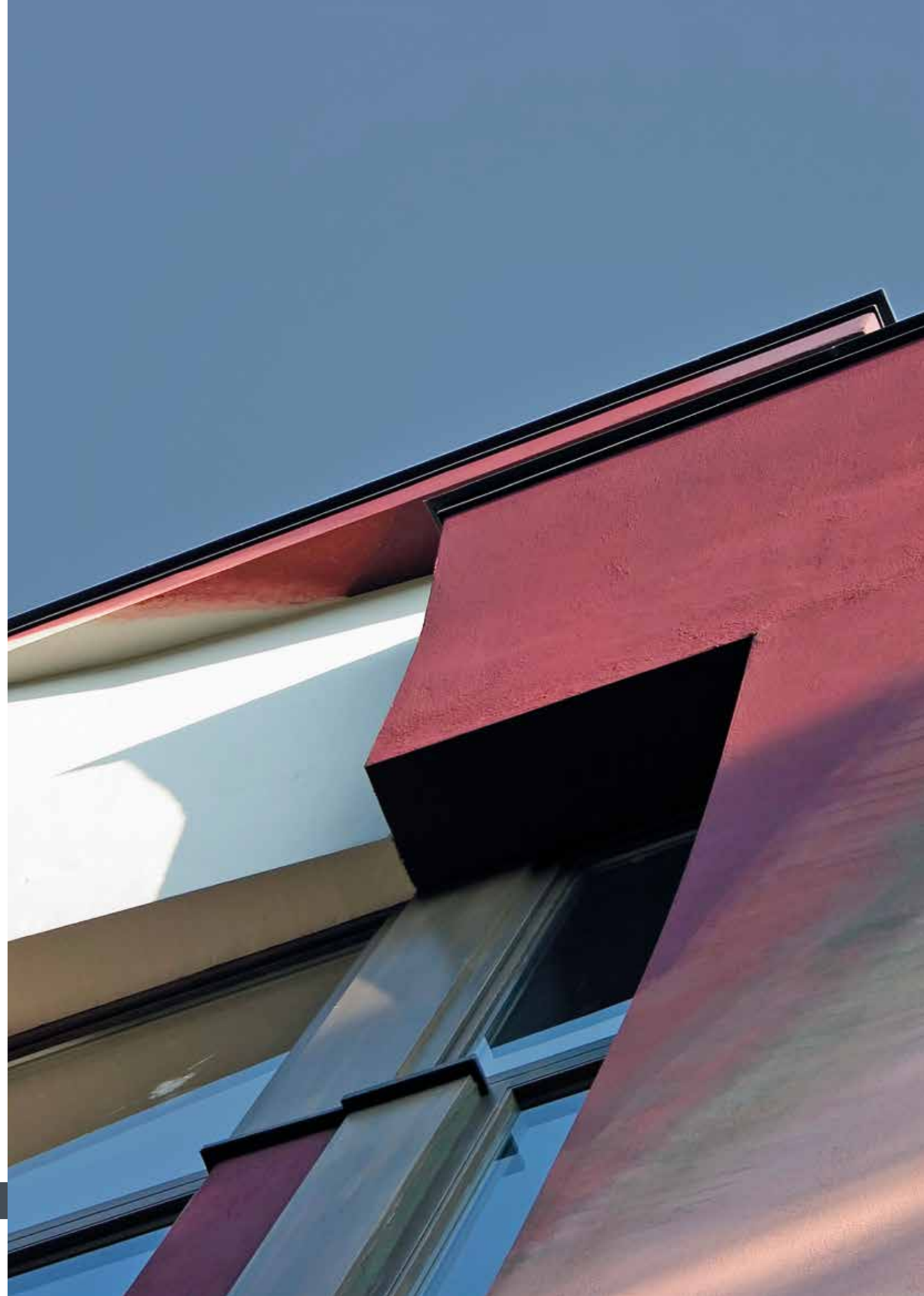

Irodaház, Debrecen, Szent Anna utca, 2004. Építészet, fotó: Kőszeghy Attila ▲ ►

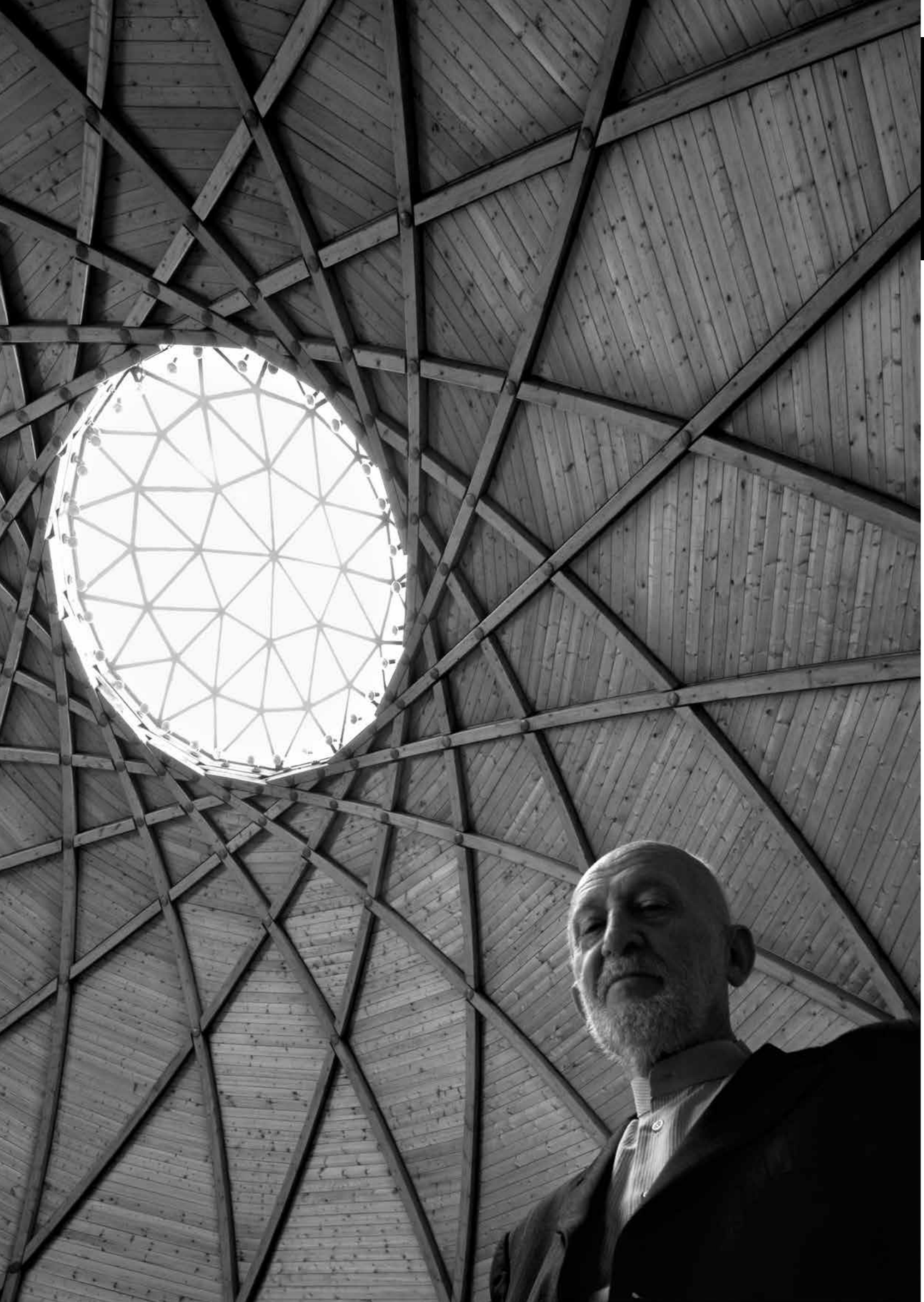

Életének 79. évében, hosszan tartó betegség után 2016. június 28-án elhunyt Csete György Kossuth-díjas építész, a Nemzet Művésze, a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) rendes tagja, a Kós Károly Egyesülés egykori tagja, a magyar szerves építészet mestere, az egyetemes építészettörténetben is helyet foglaló emblematikus épületek iskolateremtő alkotója (OÉ 2013/1). A gyászoló család mellett tanítványai, barátai és tisztelői július 18-án kísérték utolsó útjára a Farkasréti temetőben. Szerkesztőségünk Jankovics Tibor építész, az egykori tanítvány nekrológjával búcsúzik a mestertől.

▲ Erdők temploma, Ópusztaszer, 1998.
Fotó: Zsitva Tibor

Kedves Gyurka!

A sors nagy adományának tartom, hogy atyai jó barátomat és mentoromat tisztelhetem Benned. Tanárom voltál a Műegyetemen, majd – Blazsek Gyöngyvérrel (†), Deák Lászlóval, Dulánszky Jenővel (†), Füzes Antallal (†), Kistelegdi Istvánnal, Nyári Józseffel (†) és Oltai Péterrel – tagja lehettem az általad vezetett Pécs Csoportnak. Emberséget, szakmai alázatot és igényességet tanultunk Tőled. Hittel és meggyőződéssel vettünk részt a munkában, mely Bartók Béla és Kós Károly példáját követve a korszerű magyar regionalista-organikus építészet megteremtésére irányult. Talán életünk legboldogabb időszaka volt az a közel tíz év, melyet a Pécs Csoport alkotóműhelyében töltöttünk. Az orfűi Forrás háztól a paksi tulipános házakig figyelemre méltó művek valósultak meg, melyek a szakmából megosztottságot, a politikából ellenszenvet váltottak ki. A Pécs Csoport megszűnésével ki-ki önállóan folytatta a megkezdett utat. Te a kis „műtermedben” – mely egy A2-es rajztáblából, egy 30 cm-es favonalzóból és egy körzőből állt – alkottál tovább. Emblematikus épületek sora született meg munkád nyomán. Állandó munkatársad Dulánszky Jenő (†) és feleséged, Csete Ildikó volt, aki gyönyörű textiljeivel emelte munkátok művészi értékét. A halásztelki templom, az ópusztaszeri jurtaegyüttes, a debreceni református templom, a beremendi Megbékélés kápolnája, a többiről nem is beszélve – elvitathatatlanul építészet- és kultúrtörténeti jelentőségűek. Mindannyian gazdagodtunk általuk.
A magyar organikus építészet egyik vezéralakjaként 1968-ban nyilatkoztad:
„Én nem biztos, hogy építész vagyok – bármi lennék –, ugyanazt tenném tanárként, földművesként vagy munkásként egyaránt. Abban az időszakban, melyben élek – mindenekelőtt a magyar nép sorsa és jövője kötelez.”
Mindennél többet mondó hitvallás ez életedről, munkásságodról.
Nyugodj békében, drága Mesterem, Barátom!

Keszthely, 2016. július 03.

Jankovics Tibor

▲ Címlap:
Fellegvár, Füzér. Fotó: Molnár Katalin

◀ Árpád-házi Szent Erzsébet-templom, Halásztelek. Fotó: Zsitva Tibor

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2016
02

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

A füzéri fellegvár rekonstrukciója

Reconstruction of the Citadel in Füzér

06 „Vár állott, most kőhalom…”
– Gondolatok Füzér várának rekonstrukciójáról (Várkonyi Gábor)
10 Fellegvár-rekonstrukció, Füzér (Rudolf Mihály)
16 A füzéri vár enteriőrjének rekonstrukciója (Dr. Lukács Zsófia)
18 A füzéri vár legújabb kiépítéséről (Bereczki Zoltán)

Főépítészek | Master Architects

22 Interjú Radványi György főépítésszel (Csóka Balázs, Terdik Bálint)
Interview with Master Architect György Radványi
29 A Magyar Nyelv Múzeuma (Nyiri Péter)
32 Miért kell újjáépíteni a budai Várpalotát?
– Kerekasztal-beszélgetés
(Potzner Ferenc, dr. Rostás Péter, Varga-Ötvös Béla, Dévényi Sándor, Csóka Balázs)
Why the Buda Castle Palace Needs Reconstruction?
40 A budavári Szent Jobb-kápolna viszontagságos története (Szűcs Endre)
History of the chapel of the holy right
43 Földépítészet – földépítés
– Nemzetközi szakmai napok Franciaországban, 2016 (Radev Gergő)
Earth-Architecture and the Use of Soil for Constructions
International meeting of professionals in France, 2016
44 Szentlélek-templom, Veresegyház (Nagy László)
Church of the Holy Spirit – Veresegyház
47 Zsigmond Ágnes – belsőépítészeti munkák
Ágnes Zsigmond – Works of interior design
55 Vándorpályázat – Budafapusztai Arborétum, fogadóépület (Várnai Bence)
Itinerant Competition – The reception building of the Botanic Garden in Budafapuszta
56 Interjú Szentesi Anikóval (Bata Tibor) Interview with Anikó Szentesi

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

60 Interjú Kovács Ágnessel (Erhardt Gábor) Interview with Ágnes Kovács
66 Furmint alkotóház és élményközpont, Mád (Fábián Rigó Tamás)
Furmint art house and entertainment centre, Mád
70 Gyermek alkotókör a Józsefvárosban – Interjú Somody Beátával
(Csernyus Lőrinc, Dénes Eszter)
Creative Course for Children in Józsefváros – Interview with Beáta Somody
76 Hírek News

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól
igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2016. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker’s Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.
Forma Rt.

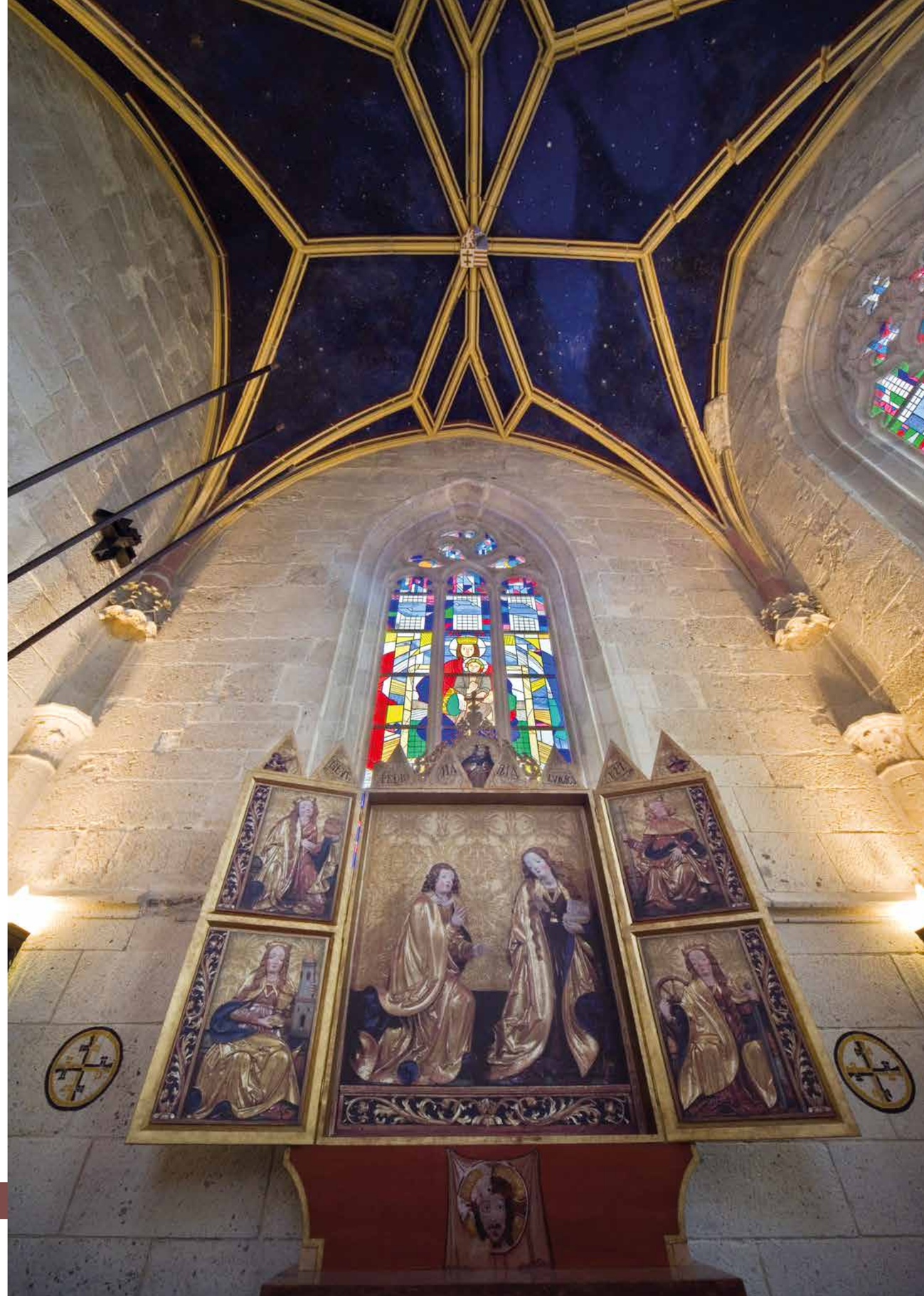

Kápolna, Füzér. Fotó: Zsitva Tibor ▶

25

Tavaly ünnepelte megalakulásának 25. évfordulóját a Pagony Táj- és Kertépítész Iroda. A műhely nyolc taggal alakult meg 1990-ben, és ezzel egy időben vált a Kós Károly Egyesülés tagjává. Jelenleg Herczeg Ágnes és Vincze Attila vezeti a 10-12 fős alkotóműhelyt. Tagjai szakmájuk szerint a táj tervezői, de – idézve ars poeticájukat – közelebb áll a valósághoz az a megfogalmazás, hogy a tájért való felelősség lelkiismeretének ébren tartói, ezáltal a táj gyógyítói. Vallják, hogy a táj megismerésének módja nem elméleti jelentőségű értelmezési kérdés csupán. Maga a szemléletmód vezet az ember és a táj valós viszonyának megértéséhez, a Földért való felelősségtudat és a gyógyító cselekvések megszületéséhez. A táj az ott élő emberek alkotása, törődésük által válik gondozottá, érdektelenségük okozza sebeit. E gondolatokból következik a területen élő közösségekkel való együttműködés, a közösségteremtés igénye. A Pagony tagjai feladatuknak érzik a közösségek szemléletformálását, a közösségi munka felélesztését is. A szemlélet átadása folytonos küzdelem, melyet immár több mint negyedszázada sikerrel harcolnak meg munkatársai, akik a tervezőmunka mellett folyamatosan tartanak képzéseket, alkotótáborokat és előadásokat többek között természet- és tájmegfigyelés, kert- és tájtörténet, kertművészet, tájfejlesztés vagy éppen a táji örökség témában. Mindeközben gyakorló tervezők, akiknek keze nyomán közterületek, magán- és történeti kertek, intézménykertek teremtődtek vagy újultak meg. Rendszeres résztvevői és díjazottjai országos pályázatoknak. Az Ars Topia Alapítványon keresztül közösségi alkotásokkal és tájművészeti akciókkal járulnak hozzá a Kárpát-medence tájkultúrájának fenntartó ápolásához. Több könyv, kiadvány, kiállítás létrehozásával segítik a tájépítész szakma jelentőségének tudatosítását és közéleti szerepvállalását. Ennek részeként immár 16 éve szervezői a Fürdő- és Közösségépítő Kalákáknak. A jeles évfordulók alkalmából összeállításunkban az alkotócsoport legfrissebb munkáiból adunk ízelítőt.

▲ Címlap:
Bálványosi Fürdő- és Közösségépítő Kaláka, 2015. Fotó: Egyed Zoltán

◄ Kilátó és öltöző, Apor lányok feredője, Csomád-Bálványos. Fürdő- és Közösségépítő Kaláka, 2015
Fotó: Egyed Zoltán

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

KÓS KÁROLY EGYESÜLÉS

2016
03

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

Főépítészek | Master Architects

06 Interjú Philipp Frigyes főépítésszel (Erhardt Gábor)
Interview with Master Architect Frigyes Philipp

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

12 Interjú Tóthfalusi Gáborral (Erhardt Gábor) Interview with Gábor Tóthfalusi
17 Orgona panzió, Sztána Guesthouse Orgona, Sztána
22 Jelentés a határvidékről (Csóka Balázs) Reporting from the Frontier
27 Károly herceg nyári iskolája, 2016 (Heli Judit) Summer School, 2016
32 Budai lakásbelső – Interjú Dósa Papp Tamással (Dénes Eszter)
A Home Interior in Buda – Interview with Tamás Dósa Papp
38 Vályogépítés – Építésügyi kérdések és kérdőjelek (Medgyasszay Péter)
Adobe architecture Matters and Issues Related to Construction

Pagony 25

44 Pagony Táj- és Kertépítész Iroda
Pagony landscape and garden architecture office | The work of 25 years
46 Kalákák 16 éve
47 Országépítés – közösségi keretben (Nagy Zsolt)
48 Amikor egy közösség összeáll... (Meszesán Péter)
50 Kalákáztunk Vajdaságban (Kovács Attila)
52 Ágak // Természetművészet – Változatok | Műcsarnok, 2016
53 Kalákázás fűzzel (Vincze Attila, Meszesán Péter)
54 Tervpályázataink
58 Táji örökségvédelmi kutatások a Székelyföldön
(Herczeg Ágnes, Csaba Kinga, Kovács Attila, Meszesán Péter)
61 Tájépítészeti gondolatok München repülőterekből létesült parkjai kapcsán
(Szaszák Gabriella)
64 Vándordiploma, 2016 | Kézművesház és szállás (Heli Judit)
66 Hírek News
67 Könyvajánló

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól
igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2016. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

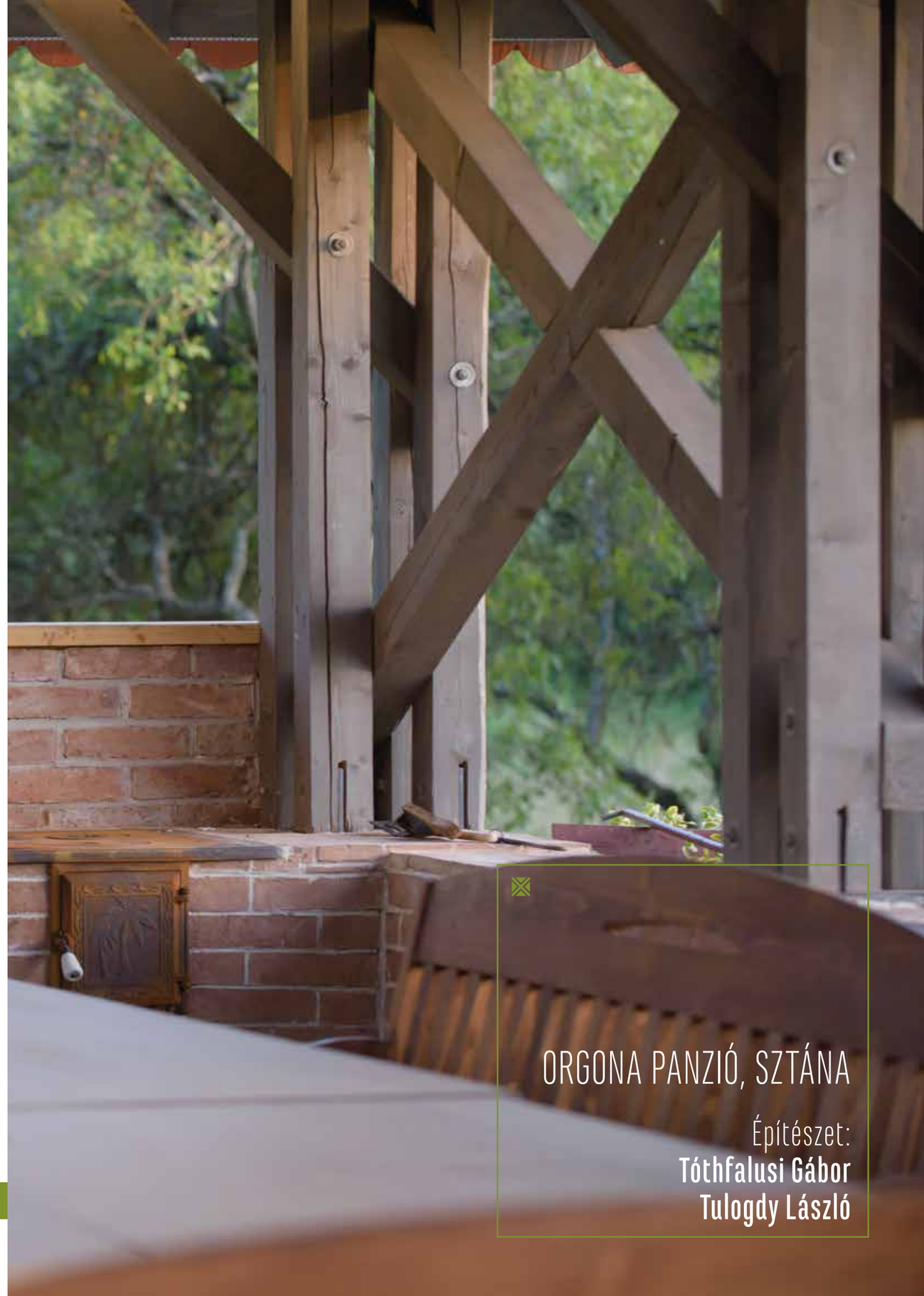

ORGONA PANZIÓ, SZTÁNA

Építészet:
Tóthfalusi Gábor
Tulogdy László

Orgona panzió, Sztána. Fotó: Bíró István ▸

A' lásókövek megmozdultak. A téli napforduló sötétjében fölizzanak.
A szent éjszakán a Vártó pereméh összegyűlnek és körbeállják
a Napba öltözött Asszonyt és a Gyermekét.
Belőlünk, élő kőcsokrból épül az új templom.
1995. karácsonyán.

Makovecz Imre

Címlap:
Zarándokház, Máriapócs. Építészet: Salamin Ferenc, 2015. Fotó: Dénes György

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2016 / 04

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

06 A közelében lenni – Zarándoképületek Máriapócson (Sulyok Miklós)
Being Around Him | Buildings of Pilgrimage in Máriapócs

Főépítészek | Master Architects

12 Interjú András István főépítésszel (Erhardt Gábor)
Interview with Master Architect István András

21 Interjú Mezei Gábor belsőépítésszel (Dénes Eszter, Csóka Balázs, Jánosi János)
Interview with Interior Designer Gábor Mezei

26 Visszaemlékezéseim 7. (Mezei Gábor)
Reminiscences 7.

28 Egy ház története – Találkozások (Müller Csaba)
The History of a House | Encounters

32 Régi csűrök mai élete (Terdik Bálint)
Old Barnhouses Today

36 Hiánypótló építészeti útmutatók (Dénes Eszter)
Much-Awaited Architectural Guides (Design Guide)

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

40 Interjú Kelf Treuner építésszel (Csóka Balázs, Dévényi Sándor)
Interview with Architect Kelf Treuner

48 Görög katolikus templom, Gödöllő (Ferenc Attila)
Greek Catholic Church | Gödöllő

54 Fejezetek népi építészetünk homlokzatképzéseiből (Grátz Antal)
Chapters from the history of facades in folk architecture

58 Csontváry-ötletpályázat – Kiállítótér a Magyar Szentföld templomban
(Pintér Tamás János, Simon Viktória, Tóth Domonkos)
Csontváry competition concept plan for exhibition area

62 „Életemnek legnagyobb, legmegrázóbb élménye” – Kós Károly 1956-os feljegyzései

66 Átalakuló építésügy – Interjú

71 Hírek

2016/4 melléklet – MAKOVECZ-KONFERENCIA

Makovecz Imre 80. születésnapja tiszteletére a Makovecz Imre Alapítvány, a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) és a Kós Károly Egyesülés szervezésében rendezett egynapos nemzetközi konferencia anyaga magyar és angol nyelven.

A Kós Károly Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik 2015-ben személyi jövedelemadójuk 1%-val támogatták. Az Alapítvány számlájára ebből a forrásból 2016-ban beérkezett 116.456,- forintot a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának működtetésére fordítottuk. Kérjük, hogy 2017-ban is támogassák idei adójukból Alapítványunk célkitűzéseit!
Adószámunk: 19193580-2-41.

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2017. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

Zarándokház, Máriapócs. Építészet: Salamin Ferenc, 2015. Fotó: Dénes György ▸

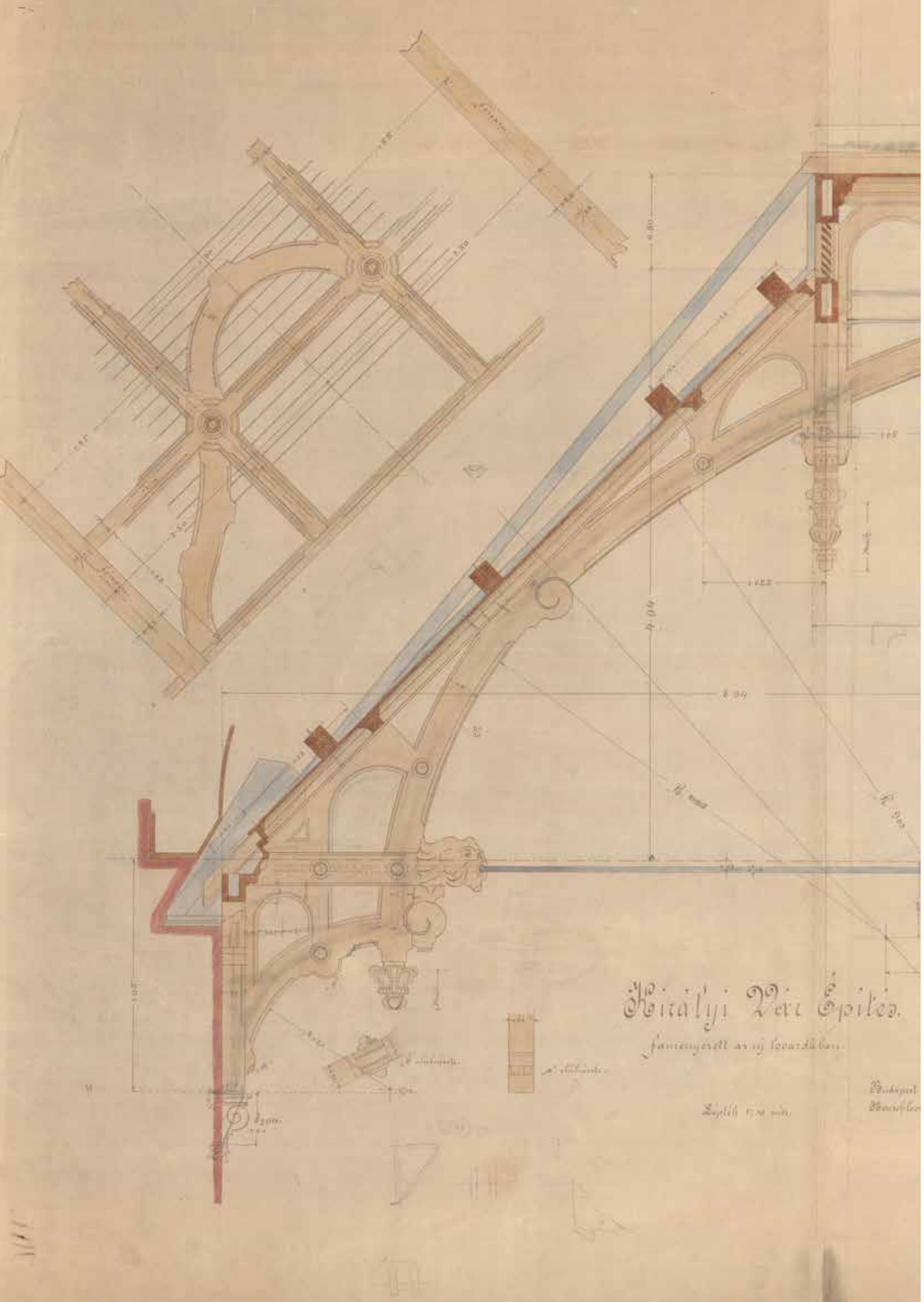

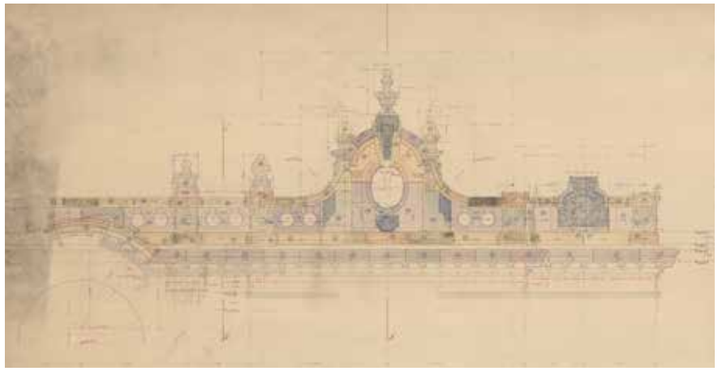

Egy gondolat a Budavári Palota újjáépítéséről

Nemrég konferenciát rendezett az MTA sérült műemlékeink rekonstrukcióval történő megóvása témakörében. A kiegészítő újraépítés módszere – mint az elpusztult emlék megtartásának, bemutatásának legközérthetőbb módja – nagy vitát váltott ki. Lehet-e, szakszerű-e a visszaépítés? Tavalyi, tavalyelőtti számainkban foglalkoztunk Diósgyőr, Füzér és a budai Várpalota rekonstrukciójának terveivel, eredményeivel. Álljon itt egy támogató gondolat a Királyi Várpalota helyreállítása mellett.

A második világháború végjátéka idején volt egy őrült vezér, a Führer, aki utasításba adta, hogy ez az utolsó erőd, a végvár, amit tűzön-vízen át tartani kell! És volt egy másik, őrült vezér, a Gazda, aki kiadta az utasítást, hogy ezt az erődöt mindenáron le kell bombázni, szét kell lőni, be kell venni, aztán föl kell gyújtani!

S ami ezután megmaradt, azt lebontottuk egy embertelen emberkísérlet kísérő rendezvényeképpen. Majd újjáépítettük sosemvolt állapotba, torz politikai és építészeti ideológiák által vezérelve. Ez a budai Királyi Várpalota rövid története a 20. század közepén. Hibáztunk? Lehetett volna másképp? Biztosan. De hogy ne építhessük újjá azt, amiről tudjuk, milyen volt? Most, amikor már megtehetjük? Gondosan, becsülettel, örömmel, hogy végül mindenki élvezhesse egykorvolt szépségét? Szimbolikus, egyedülálló helye ez a magyarságnak. Varsóban az újjáépítés a háború után azonnal és természetesen megtörtént, itthon még hetvenkét év után is kérdés ez? És ha nem pont olyan lesz, mint amilyen volt? De hát nyolcszáz év alatt folyton változott! S ha fölvállaljuk, hogy ez „csupán" romantikus újrafogalmazása egy egykorvolt aranykornak? Baj ez? Nem elég, ha az épületből sugárzó gondolatot át tudjuk menteni? Az anyag úgyis változik. S ha jön egy következő ostrom, és elpusztul megint?

Nem, újjáépíteni nem hiábavaló, akkor sem!

Dévényi Sándor
főszerkesztő

Címlap: Mellékalak töredéke a szentély északi oldalfalán, Kiszsolna. Fotó: Kiss Lóránd

▲ Főpárkány és attika tervrajza. Királyi Lovarda, Budapest. Építész: Hauszmann Alajos, 1899. Miniszterelnökség, Örökségvédelmi Gyűjtemény, Tervtár

◀ Famennyezet keresztmetszete. Királyi Lovarda, Budapest. Építész: Hauszmann Alajos, 1899. Miniszterelnökség, Örökségvédelmi Gyűjtemény, Tervtár

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2017 / 01

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁSKADALOM

Főépítészek | Master Architects

06 Krizsán András DLA | Pula

08 Interjú Krizsán András főépítésszel (Csóka Balázs, Terdik Bálint)
Interview with Master Architect ANDRÁS KRIZSÁN

12 Gyógynövény-völgy. Ökocentrum, Zánka
Építész: Krizsán András DLA | Szöveg: Dénes Eszter
Herb-Valley, Ecological Centre In Zánka
Architect András Krizsán | Text by: ESZTER DÉNES

18 Makovecz Imre szentföldi öröksége
Műemlék-helyreállítási misszió a Machaeruson | Szöveg: Dr. Vörös Győző
Machaerus. Imre Makovecz's legacy in the holy land | Text by GYŐZŐ VÖRÖS

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

27 Interjú Engelmann Tamás építésszel (Erhardt Gábor)
Interview with Architect TAMÁS ENGELMANN

32 Engelmann Tamás építészete | Szöveg: Erhardt Gábor
The work of Architect TAMÁS ENGELMANN | Text by GÁBOR ERHARDT

40 „...csak tiszta forrásból..."
A bartóki modell hatása az építészetre | Szöveg: Csernyus Lőrinc
„ ... only from the purest source... "
The influence of the Bartókian Model on architecture | Text by LŐRINC CSERNYUS

48 Plasztikus formálású csomópont – az új arnheimi főpályaudvar
Építészet: UNStudio | Szöveg: Peter van der Ree
A hub with a sculptural design – The new main railway station of Arnheim
Architect: UN STUDIO | Text by: PETER VAN DER REE

54 Egy reneszánsz ember | Interjú Diószegi Lászlóval (Szűcs Endre)
A renaissance man | interview with LÁSZLÓ DIÓSZEGI

60 A kiszsolnai templom megmentése
Saving the church of Kiszsolna
Giotto Zsolnán | A római Navicella-mozaik egy korai másolata | Szöveg: Papp Szilárd
A zsolnai evangélikus templom falképeinek ürügyén... | Szöveg: Kiss Lóránd
Lehetetlen küldetés? | Szöveg: Kollár Tibor

68 A Makovecz-életmű gondozásáról | Eredmények és tennivalók
Interjú Csernyus Lőrinccel (Dénes Eszter)
On managing the oeuvre of Makovecz | Tasks and achievements
Interview with LŐRINC CSERNYUS

72 Istanbul 100 – Kós Károly-kiállítás
ISTANBUL 100 | Exhibition of KÁROLY KÓS

75 Hírek | News

A Kós Károly Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik 2015-ben személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták. Az Alapítvány számlájára ebből a forrásból 2016-ban beérkezett 116 456 forintot a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának működtetésére fordítottuk. Kérjük, hogy 2017-ben is támogassák idei adójukból Alapítványunk célkitűzéseit!
Adószámunk: 19193580-2-41.

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2017. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

Családi ház, Nagykovácsi. Építész: Engelmann Tamás, 2007. Fotó: Engelmann Tamás ▸

E lapszámunkban két, a Kós Károly Egyesülés és a Vándoriskola életében meghatározó személyiséget köszöntünk születésnapja alkalmából.
Az idén 80 éves Kálmán Istvánnal Zsigmond Ágnes és Zsigmond László készített interjút. *„Kálmán István (...) folyamatosan tanít és tanul. Gyökereit látszólag magába a tudásba eresztette, ezért mindenütt egyformán otthon van, mindenből levonja a maga számára fontos tanulságokat, amelyek beépülnek abba a sajátos Kálmán-féle tananyagba, amelyet továbbad konferenciákon és kocsmákban, főiskolákon és munkahelyi értekezleteken. A gondolatok gyakorlati próbájaként egy szocialista agyrémből virágzó vállalatot teremtett, szervezett iskolát, egyesülést, újságot, könyvkiadást. Független, öntörvényű lényével máris észrevétlenül továbblibben, mihelyt ösztönzésére valami létrejön és működik, de jelenléte alig észrevehető, leginkább egy belső hiányérzetet ébreszt fel a környezetében, s arra késztet, hogy gondolkodjunk mi is. Tanuljunk és tanítsunk. Vállaljuk emberi sorsunkat, ahogyan ő”* – írta róla húsz évvel ezelőtt Gerle János, egykori főszerkesztőnk, aki éppen az idén lenne 70 éves...
Sáros László Makovecz Imre magán-mesteriskolájának első hallgatója volt, Gerle Jánossal együtt. Kezdettől tagja a Kós Károly Egyesülésnek, szigorú és meghatározó mestere a Vándoriskolának. Építészet, fotózás, főépítészség, tanítás, szakmai közélet – mindez a pályakezdéstől fogva folyamatosan motiválja. Kérésére, rendhagyó módon, saját maga írta meg köszöntését. Ez alkalomból született akrosztichonjának nagy örömmel adtunk helyet a lapban.

▲ Címlap: Borsai-villa felújítása, Mád. Építészet: Fábián Rigó Tamás, 2015. Fotó: Kedves Zsófia
◀ Saját pinceműterem, Budajenő. Építészet: Kuli László, 2017. Fotó: Kedves Zsófia

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2017
02

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

Főépítészek | Master Architects

06 Horváth András főépítésszel – Paks (Dénes Eszter)
Interview with Master Architects András Horváth, Paks

Mád

18 A Dessewffy-kúria rekonstrukciója (Építészet, szöveg: Bodonyi Csaba)
22 Kúria Hotel rendezvényháza
Reconstruction of Old Mansion and Construction of a New Event Centre in Mád
24 Grossmann-ház (Építészet: Kuli László, szöveg: Erhardt Gábor)
The Renovation and Expansion of the Grossmann House, Mád
28 A Borsai-villa felújítása (Építészet: Fábián Rigó Tamás, szöveg: Dénes Eszter, Fábián Rigó Tamás)
The Renovation and Expansion of the Borsai villa, Mád

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

32 Interjú Kuli Lászlóval (Erhardt Gábor)
Interview with László Kuli

40 Sáros László György hetvenéves (grafikai szerkesztés: Makovecz Benjamin)
György László Sáros at 70 (graphic design by Makovecz Benjamin)
44 Vigyázat, fertőz! Tengerparti kávézó Littlehamptonban
(Építészet: Heatherwick Studio, szöveg: Terdik Bálint)
Seaside café in Littlehampton
48 Beszélgetés Kálmán Istvánnal 80. születésnapja alkalmából
(Zsigmond Ágnes, Zsigmond László)
Interview with István Kálmán
52 Ybl-díj, 2017 – Bata Tibor Ybl Award, 2017 – Tibor Bata
58 Új jelenségek a vidék népi építészetében
I. regionális népi építészeti konferencia
60 Vándoriskola felvételi 2017 Itinerant School – Entrance Examination 2017
62 Könyvajánló
63 Hírek

A Kós Károly Alapítvány köszönetet mond mindazoknak,
akik 2015-ben személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták.
Az Alapítvány számlájára ebből a forrásból 2016-ban beérkezett 116 456 forintot
a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának működtetésére fordítottuk.
Kérjük, hogy 2017-ben is támogassák idei adójukból Alapítványunk célkitűzéseit!
Adószámunk: 19193580-2-41.

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól
igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2017. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építészíroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

Grossmann-ház átalakítása és bővítése, Mád. Építészet: Kuli László, 2017. Fotó: Kedves Zsófia

25

Tavaly ünnepelte megalakulásának 25. évfordulóját a Pagony Táj- és Kertépítész Iroda. A műhely nyolc taggal alakult meg 1990-ben, és ezzel egy időben vált a Kós Károly Egyesülés tagjává. Jelenleg Herczeg Ágnes és Vincze Attila vezeti a 10-12 fős alkotóműhelyt. Tagjai szakmájuk szerint a táj tervezői, de – idézve ars poeticájukat – közelebb áll a valósághoz az a megfogalmazás, hogy a tájért való felelősség lelkiismeretének ébren tartói, ezáltal a táj gyógyítói. Vallják, hogy a táj megismerésének módja nem elméleti jelentőségű értelmezési kérdés csupán. Maga a szemléletmód vezet az ember és a táj valós viszonyának megértéséhez, a Földért való felelősségtudat és a gyógyító cselekvések megszületéséhez. A táj az ott élő emberek alkotása, törődésük által válik gondozottá, érdektelenségük okozza sebeit. E gondolatokból következik a területen élő közösségekkel való együttműködés, a közösségteremtés igénye. A Pagony tagjai feladatuknak érzik a közösségek szemléletformálását, a közösségi munka felélesztését is. A szemlélet átadása folytonos küzdelem, melyet immár több mint negyedszázada sikerrel harcolnak meg munkatársai, akik a tervezőmunka mellett folyamatosan tartanak képzéseket, alkotótáborokat és előadásokat többek között természet- és tájmegfigyelés, kert- és tájtörténet, kertművészet, tájfejlesztés vagy éppen a táji örökség témában. Mindeközben gyakorló tervezők, akiknek keze nyomán közterületek, magán- és történeti kertek, intézménykertek teremtődtek vagy újultak meg. Rendszeres résztvevői és díjazottjai országos pályázatoknak. Az Ars Topia Alapítványon keresztül közösségi alkotásokkal és tájművészeti akciókkal járulnak hozzá a Kárpát-medence tájkultúrájának fenntartó ápolásához. Több könyv, kiadvány, kiállítás létrehozásával segítik a tájépítész szakma jelentőségének tudatosítását és közéleti szerepvállalását. Ennek részeként immár 16 éve szervezői a Fürdő- és Közösségépítő Kalákáknak. A jeles évfordulók alkalmából összeállításunkban az alkotócsoport legfrissebb munkáiból adunk ízelítőt.

▲ Címlap:
Bálványosi Fürdő- és Közösségépítő Kaláka, 2015. Fotó: Egyed Zoltán

◄ Kilátó és öltöző, Apor lányok feredője, Csomád-Bálványos. Fürdő- és Közösségépítő Kaláka, 2015
Fotó: Egyed Zoltán

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

KÓS KÁROLY EGYESÜLÉS

2016
03

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

Főépítészek | Master Architects

06 Interjú Philipp Frigyes főépítésszel (Erhardt Gábor)
Interview with Master Architect Frigyes Philipp

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

12 Interjú Tóthfalusi Gáborral (Erhardt Gábor) Interview with Gábor Tóthfalusi
17 Orgona panzió, Sztána Guesthouse Orgona, Sztána
22 Jelentés a határvidékről (Csóka Balázs) Reporting from the Frontier
27 Károly herceg nyári iskolája, 2016 (Heli Judit) Summer School, 2016
32 Budai lakásbelső – Interjú Dósa Papp Tamással (Dénes Eszter)
A Home Interior in Buda – Interview with Tamás Dósa Papp
38 Vályogépítés – Építésügyi kérdések és kérdőjelek (Medgyasszay Péter)
Adobe architecture Matters and Issues Related to Construction

Pagony 25

44 Pagony Táj- és Kertépítész Iroda
Pagony landscape and garden architecture office | The work of 25 years
46 Kalákák 16 éve
47 Országépítés – közösségi keretben (Nagy Zsolt)
48 Amikor egy közösség összeáll... (Meszesán Péter)
50 Kalákáztunk Vajdaságban (Kovács Attila)
52 Ágak // Természetművészet – Változatok | Műcsarnok, 2016
53 Kalákázás fűzzel (Vincze Attila, Meszesán Péter)
54 Tervpályázataink
58 Táji örökségvédelmi kutatások a Székelyföldön
(Herczeg Ágnes, Csaba Kinga, Kovács Attila, Meszesán Péter)
61 Tájépítészeti gondolatok München repülőterekből létesült parkjai kapcsán
(Szaszák Gabriella)
64 Vándordiploma, 2016 | Kézművesház és szállás (Heli Judit)
66 Hírek News
67 Könyvajánló

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól
igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2016. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

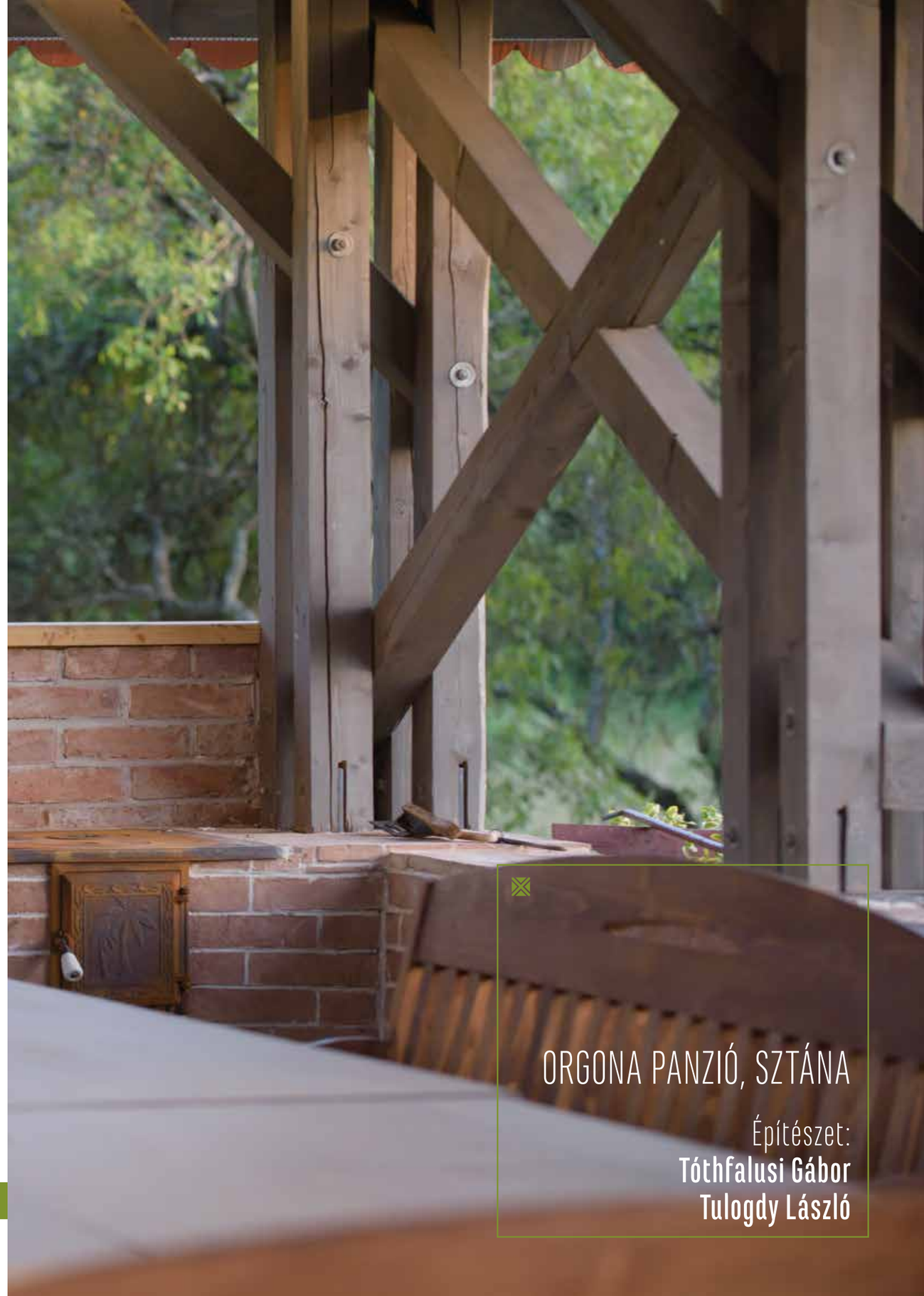

ORGONA PANZIÓ, SZTÁNA

Építészet:
Tóthfalusi Gábor
Tulogdy László

Orgona panzió, Sztána. Fotó: Bíró István ▸

Életünk kilencven százalékát épített környezetben töltjük el: lakásban, gyárban, városban… Ha ez a környezet egy tehetséges építészeti gondolat szüleménye, akkor az építész hozzájárul mindannyiunk boldogságához – mondta köszönőbeszédében lapunk főszerkesztője, Dévényi Sándor az idei Nemzet Művésze díj átadóján. A Kossuth-, Ybl-, Pro Architectura és Prima díjas építész a magyar organikus építészet értékeinek gyarapítása, városképformáló munkássága, valamint oktatói tevékenysége elismeréseként vehette át a díjat.

Hamvas Béla szavaival élve Pécset az oldottság, a nyugalom és a derű jellemzi – csakúgy, mint szülöttét, Dévényi Sándort, és az általa tervezett épületeket. A nemzetközi diskurzus által is számon tartott műveit formai játékosság, expresszív, olykor ironikus koncepciók jellemzik. Házaiban a hely inspirálta történeti formák hagyománya új élettel telítődik – hangzott el a méltatásban.

Az építés az ember legbelső lényéből fakadó kényszer. Amilyen az ember, olyan az építészete is. Dévényi Sándor házai összetéveszthetetlenül „Dévényi-házak", mert a *genius loci* megértésén alapuló hiteles építészet alkotásai. Az organikus építészet számára munkamódszer, egyben viselkedésforma és filozófia: érzékenyen igazodni a környezethez, térben és időben a történeti élő szövethez, amelynek anatómiája, fejlődése van. Dévényi Sándor alkotásai bizonyítják számunkra, hogy az építészet még atomizálódó világunkban is képes lehet ezzel az átélő hozzáállással a nagyobb egységet előmozdítani. Karácsony ünnepéhez közeledve ne feledjük, hogy ha az embereknek van mondanivalójuk, és ha odafigyelünk egymásra, akkor az elveszettnek hitt egységet újra fel lehet támasztani.

◄ ▲ Szent Mihály-templom, Kékesd. Építészet: Dévényi Sándor. Munkatársak: Bártfai-Szabó Gábor, Kászonyi Gyula. Statika: Szován Géza, 2000. Fotó: Dénes György

Címlap: Erdei Művelődés Háza, Visegrád. Építészet: Makovecz Imre, 1988. Fotó: Dénes György

Medgyaszay István rendkívül gazdag és sosem igazán megbecsült építőművészeti munkásságának újraértékelése és a magyar építészet történetében való újra elhelyezése volt a célja az MMA Építőművészeti Tagozata által rendezett egynapos konferenciának, amelyre szeptember 20-án került sor. Ezt követte a Magyar Építőművészek Szövetségében rendezett, filmvetítésekkel egybekötött emlékkiállítás, amely egyrészt tematikus áttekintést nyújtott Medgyaszay munkásságáról, másrészt képet adott a felújított, és a sajnos pusztulófélben lévö épületeiröl is. Fontos megjegyezni, hogy Medgyaszay bérházépítészetének egyik legjelentősebb alkotása éppen a közelmúltban semmisült meg: a Dorottya u. 8. szám alatti lakóházat, amelynek létrehozásában a gödöllői művészek is közreműködtek, a helyi védettség ellenére egyszerűen lebontották. A Vigadóban rendezett konferenciát Lázár János, Miniszterelnökséget vezető miniszter nyitotta meg. A politika és az építészet kapcsolatát Fernezelyi Gergellyel is érintjük a főépítészi interjúban, de ezt a témát taglalja lapunk egykori főszerkesztője, Kőszeghy Attila gondolatébresztő írása is. A megnyitóbeszédet teljes terjedelmében közöljük, tekintettel arra, hogy az alkotó méltatásán túl a teljes építésztársadalomhoz szól. Aktuális és hiánypótló üzenetet fogalmaz meg, egyértelmű irányt mutat, hangsúlyokat villant fel.

E lapszámunkban két, a Kós Károly Egyesülés által nagyra becsült személyiségtől búcsúzunk: Mőcsényi Mihály professzortól, a tájépítészet legendás alakjától, valamint Makoldi Sándor festőművésztől, tanártól és néprajztudóstól. Közös vonásuk, Buella Mónika szavaival élve: „*a világban helyén lévő ember, egy – a szó minden értelmében – teljes életút nyugalma*”.

▲ Címlap: Biocsárda, Virágoskút. Építészet, fotó: Dósa Papp Tamás

◄ ▲ Vayi Borászat, Erdőbénye. Építészet: Erhardt Gábor. Fotó: Kedves Zsófia

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

KÓS KÁROLY EGYESÜLÉS

2017
03

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

06 Medgyaszay-konferencia

Főépítészek | Master Architects

10 Interjú Fernezelyi Gergely főépítésszel – Budapest VIII. kerület (Terdik Bálint)
Interview with Master Architect Gergely Fernezelyi
19 Teleki tér megújítása

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

20 Interjú Erhardt Gáborral (Csóka Balázs)
Interview with Gábor Erhardt
30 A Dessewffy-kúria rekonstrukciója – Tolcsva (Építészet, szöveg: Erhardt Gábor)
Tolcsva, Reconstruction of the Dessewffy Mansion

38 Elkésett ravatalozó – Fót (Építészet, szöveg: Czégány Sándor)
Belated Funeral Home, Fót
44 Terápiás ház gyermekeknek – Fukushima-Ken, Japán
(Építészet: Akina Iwahashi, szöveg: Mathis T. Lohl)
Children's Therapy Centre
48 Biocsárda – Virágoskút (Építészet: Dósa Papp Tamás)
The Virágoskút Bio-Inn
54 Interjú Makoldi Sándorral (Csóka Balázs, Dénes Eszter)
In Remembrance of Sándor Makoldi – Interview
60 Dr. Mőcsényi Mihály (1919–2017)
– Ember nélkül nincs táj (Buella Mónika)
Dr Mihály Mőcsényi – Landscape Architect
68 Talamba (Kőszeghy Attila)
70 Pálosok keresése – Héjtól a magig (Z. Tóth Csaba)
In Search of the Pauline Fathers
79 Hírek

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól
igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2017. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

Préselő, Erdőbénye, 2012. Fotó: Kedves Zsófia ►

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2017
04

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

06 Makovecz-emlékkonferencia – Stációk (Kampis Miklós)
Makovecz Memorial Conference – Stations
14 Makovecz Központ és Archívum (Dénes Eszter)
Makovecz Centre and Archive
15 Aforisztikus gondolatok a Makovecz-ház megnyitásához, illetve azokhoz, akik majd ebben a házban találkozni akarnak vele (Kálmán István)
16 Szent Erzsébet Zarándokház – Olaszliszka (Kuli László)
Pilgrimage House of Saint Elisabeth, Olaszliszka

Főépítészek | Master Architects

22 Interjú Bánkuti Melittával – Barcs (Dénes Eszter)
Interview with Master Architects Melitta Bánkuti, Barcs
32 Ravatalozó – Rácalmás (Zsigmond Ágnes)
The Funeral Home in Rácalmás

Vándorokból mesterek | Itinerants Turned Masters

38 Interjú Bártfai-Szabó Orsolyával és Gáborral (Dénes Eszter, Erhardt Gábor)
Interview with Orsolya Bártfai-Szabó and Gábor Bártfai-Szabó
46 Ház a patakparton (Dénes Eszter)
House at the Stream
50 TTT program – új szemlélet a tipizálásban (Dénes Eszter)
A Fresh Approach to Community Development
58 Utazás – Interjú Csernyus Lőrinccel (Terdik Bálint)
Journey – Interview with Lőrinc Csernyus
66 Könyvajánló – Fenntartható Építészet
Interjú Ertsey Attilával és Medgyasszay Péterrel (Csóka Balázs)
Sustainable Architecture – A Book Review
Interview with Attila Ertsey and Péter Medgyasszay
70 Regio-Earth – Első Közép-európai Vályogépítészeti Fesztivál Oszkón (Radev Gergő)
73 Tervezz a természettel! – ÖKO HOME EXPO (Bíró Péter)
74 Kalotaszeg, Mezőség – A Teleki László Alapítvány utazó konferenciája (Nagy Gábor)
78 Hírek
79 Könyvajánló

A KÓS KÁROLY ALAPÍTVÁNY köszönetet mond mindazoknak, akik 2016-ban személyi jövedelemadójuk 1 százalékával támogatták. Az Alapítvány számlájára ebből a forrásból 2017-ben beérkezett 102 052 forintot a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának működtetésére fordítottuk. Kérjük, hogy 2018-ban is támogassák idei adójukból Alapítványunk célkitűzéseit! **Adószámunk: 19193580-2-41**

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány
1034 Bp., Kecske u. 25.
Bankszámlaszám:
10402166-21629530-00000000
Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:
Dévényi Sándor és Zsigmond László
Alapító főszerkesztő: **† Makovecz Imre**
Főszerkesztő: Dévényi Sándor
Felelős szerkesztő: Dénes Eszter
A szerkesztőbizottság tagjai:
Csóka Balázs, Herczeg Ágnes, Jánosi János,
Szűcs Endre, Terdik Bálint
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán
Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: **www.orszagepito.hu**
ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással, az Alapítványtól igényelt csekken vagy személyesen.
Ügyintézés, régi példányok árusítása:
Artbureau Kft.
1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,
telefon/fax: (+36 1) 322-0677;
e-mail: haabkatalin@gmail.com
Egy szám ára: 800 Ft
Előfizetési díj a 2018. évre 3000 Ft,
külföldi előfizetőinknek a
postaköltséget is felszámítjuk.

Támogatók:
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,
Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,
Forma Rt.

Tanuszoda, Dunakeszi. Építészet: Terdik Bálint, Jánosi János, 2017. Fotó: Dénes György